

JRC SCIENCE FOR POLICY REPORT

RIO-landverslag 2017: België

*Observatorium
Onderzoek en Innovatie
landverslag serie*

Kelchtermans S., Robledo-Bottcher N.

2018

Samenvatting

Dit verslag bevat een korte analyse van het Belgische onderzoek en innovatie (O&I) systeem. Het behandelt de economische context, de belangrijkste actoren, de financieringstrends en personele middelen, het beleid om O&I-uitdagingen aan te pakken en O&I in nationale en regionale slimme-specialisatiestrategieën. De gebruikte gegevens zijn afkomstig van Eurostat, tenzij anders is vermeld.

Economische situatie

De economische groei bedroeg in 2016 1,2 % en zal naar verwachting blijven stijgen tot 1,7 % in 2019. De werkloosheid zal naar verwachting geleidelijk dalen tot 6,8% in 2019. Het inflatiepercentage bereikte in het eerste kwartaal van 2017 een piek van 3,0 %, maar zal naar verwachting dalen tot 1,6% in 2019. Verwacht wordt dat het begrotingstekort zal dalen tot 1,5 % in 2019, als gevolg van het economisch herstel en verdere begrotingsmaatregelen. De Belgische economie behoort tot de meest productieve van de eurozone, maar de stijging van de arbeidsproductiviteit in de dienstensector is minder uitgesproken dan in de buurlanden.

Uitdagingen voor de O&I-beleidsvorming in België

De Belgische O&O-intensiteit bedroeg in 2016 2,49 %, waarbij de meeste O&O-investeringen werden gedaan door particuliere ondernemingen; de onderzoeksintensiteit bedroeg in 2016 1,73 %. Particulier O&O is geconcentreerd bij een klein aantal grote ondernemingen, met name in de farmaceutische en chemische sector. De belangrijkste innovatie-uitdagingen in België zijn:

het stimuleren van snelgroeiende ondernemingen in innovatieve en minder innovatieve sectoren: een al lang bestaande uitdaging voor België is innovatie breder te spreiden teneinde de economische impact ervan te vergroten. Het bevorderen van meer innovatieve, snelgroeiende ondernemingen (HGIE's) in alle sectoren kan nog beter en blijft een uitdaging;

- het aanpakken van het tekort aan en de mismatches inzake personele middelen voor O&I: de vraag naar STEM-studenten is groter dan het aantal afgestudeerden en dat wordt nog verergerd door een mismatch inzake vaardigheden.

Belangrijkste O&I-ontwikkelingen in 2017

- **Wat HGIE's betreft**, zijn sommige beleidsmaatregelen rechtstreeks gericht op innovatieve ondernemingen, maar het bieden van gunstige randvoorwaarden voor HGIE's is even belangrijk en moet een aandachtspunt blijven. De algemene beoordeling van het beleid ten aanzien van HGIE's is positief. België behoort niet tot de allerbeste landen als het gaat om de randvoorwaarden voor HGIE's, maar het is op dat gebied wel een van de voorlopers.
- **Wat de mismatch inzake vaardigheden op de arbeidsmarkt betreft**, worden nieuwe initiatieven genomen om ervoor te zorgen dat werkzoekenden beschikken over vaardigheden waar veel vraag naar is en vertrouwd raken met nieuwe technologieën. De gemeenschappen en gewesten zijn met name bezig met het hervormen van het middelbaar onderwijs als antwoord op deze uitdaging.

Slimme-specialisatiestrategieën

- In Wallonië is de gewestelijke innovatiestrategie een kernelement van het 'Marshall Plan 4.0', dat voorziet in een budget van 642 miljoen EUR voor de innovatiecomponent (2015-2019), voornamelijk in het kader van het beleid inzake de *pôles de compétitivité* (concurrentiepolen).
- Vlaanderen actualiseert zijn slimme-specialisatiestrategie. De prioritaire thema's blijven grotendeels dezelfde als die in de nota 'Een slimme-specialisatiestrategie' van december 2014. De slimme-specialisatiestrategie sluit nauw aan bij het

clusterbeleid (via de erkenning van vijf 'speerpuntclusters') en de vier strategische onderzoekscentra in Vlaanderen.

- Zowel Wallonië als Vlaanderen neemt deel aan het Vanguard-initiatief. Vlaanderen geeft in het kader van het Vanguard-initiatief leiding aan het project 3D-printing, samen met de regio's Norte (Portugal) en Zuid-Nederland. Vlaanderen verbindt ook clusters en ecosystemen via de interclusterprojecten.
- In het kader van de nieuwe interregionale partnerschappen die de EU na een oproep in 2017 heeft besloten te ondersteunen, zal Vlaanderen leiding geven aan twee consortia (3D-printing en bio-economie) en zal het deelnemen aan twee andere netwerken.
- In juli 2016 keurde de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het nieuwe Gewestelijk innovatieplan 2016-2020 goed om de sterke punten van het Gewest in kaart te brengen in een ondernemingsgezind ontdekkingsproces, met een belangrijke inbreng van ondernemingen.

JRC Mission

As the science and knowledge service of the European Commission, the Joint Research Centre's mission is to support EU policies with independent evidence throughout the whole policy cycle.

EU Science Hub

ec.europa.eu/jrc

@EU_ScienceHub

EU Science Hub - Joint Research Centre

Joint Research Centre

EU Science Hub